

[Krag.]

slog en Ordning med direkte Valg til Amtsraadet. I Valglovskommissionen foreslog ogsaa de Konservative en ændret Valgmaade, idet man dog fra konservativ Side ønskede Halvdelen af Valgmændene ogsaa fremtidig valgt af Kommunalbestyrelserne, medens den anden Halvdel skulde vælges ved direkte Valg, og det var jo saaledes, som ogsaa den højtærede Minister kort anfører i Bemærkningerne til Lovforslaget, at det radikale Venstres Repræsentanter i Valglovskommissionen tiltraadte det konservative Forslag og kun subsidiært Socialdemokraternes.

Nu har altsaa den højtærede Indrigsminister udviklet sig saa vidt, at han har sat til Side det Forslag, som det radikale Venstre principielt sluttede sig til i 1921, og foretrukket det socialdemokratiske Forslag, som kun fik subsidiær Tilslutning af det radikale Venstres Repræsentanter i 1921. Da vi havde den kommunale Valglov til Behandling i 1923—24, fremtraadte, som allerede nævnt, begge Forslag som Ændringsforslag, baade det socialdemokratiske og det konservative, og da udviklede Sagen sig under Forhandlingen om den nye Valglov saaledes, at det socialdemokratiske Forslag, som var fremsat i Udvalget, af Partiet blev taget tilbage, medens det konservative Forslag, som fastholdtes til anden Behandling her i Tinget, nedstemtes ogsaa ved Socialdemokraternes Stemmer. Ogsaa ved den Lejlighed udtalte den radikale Ordfører, det daværende ærede Medlem Hr. Henningsen, at i Princippet sluttede man sig til det konservative Forslag, som man dog paa enkelte Punkter ikke fandt fyldestgørende.

Men altsaa, nu har det radikale Venstre forladt sin egen principale Stilling og sluttet sig til det socialdemokratiske Forslag og har ikke ment at burde give Plads for i det mindste en Rest af den Valgmaade til Amtsraadene, som nu er gældende. Det var jo det radikale Venstres Standpunkt i 1921, og deri laa dog en Erkendelse af, at Amtsraadene som tilsynsførende Myndighed ikke bør være nøjagtig præget af netop den samme Interesse- og Vælgerkreds, som er bestemmende ved Sogneraadsvalgene.

Jeg vil anse dette, at Sogneraad- og Amtsraadsvalg afholdes paa den samme Dag, af de samme Vælgere, for i Virkeligheden yderst betænkeligt; thi det vil gøre, at Amtsraadene i enhver Henseende bliver Udtryk netop for den kommunalpolitiske og almindelige politiske Stemning, som paa

Sogneraadsvalgdagen behersker Vælgerne, og det vil, hvis der om betydende sognekommunale og amtskommunale Spørgsmaal har været Strid, hvis Amtsraadet gennem sin Stilling til disse Spørgsmaal er kommet i et Modsetningsforhold til visse øjeblikkeligt tilstedeværende Interesser, meget let kunne føre til, ikke blot at der sker et Brud paa Kontinuiteten i de sognekommunale Bestyrelser, hvad der ikke er noget at sige til, men at det samme samtidig sker for Amtsraadene, saaledes at uprøvede Kræfter ogsaa i Amtsraadet, umiddelbart efter at mange nye og uprøvede Kræfter har faaet Sæde i Sogneraadene, bliver kontrollerende overfor Kommunalbestyrelserne i det paa-gældende Amt.

Jeg vil anse det for overordentlig uheldigt og betænkeligt, og derfor synes jeg ogsaa, det var heldigt, naar man i sin Tid i det konservative Forslag, som fremsattes som Ændringsforslag til Forslaget om den kommunale Valglov i 1924, holdt fast paa, at Valgperioden skulde være 8-aarig for Amtsraadene, medens den højtærede Minister nu foreslaar den 4-aarige Periode til Erstatning for den 6-aarige, som nu gælder.

Jeg nærer alvorlig Frygt for, at Amtsraadsmedlemmernes Frihed som Tilsynsmyndighed og som kontrollerende den sognekommunale Forvaltning vil blive skadet ved den foreslaaede Valgmaade. At denne Frihed opretholdes gennem Fastholdelsen af en anden Valgperiode end den sognekommunale og ogsaa derved, at Amtsraadene vælges af et andet Vælgerkorps paa en anden Valgdag, tillægger jeg overordentlig megen Betydning for at hindre, at Amtsraadene sammensættes ud fra Opfyldelsen af de Særønsker og Stemninger, som behersker de sognekommunale Interesser paa den sognekommunale Valgdag.

Jeg maa nære alvorlig Frygt for, hvis den højtærede Minister faar sin Villie i denne Sag, at et stort Tal af Amtsraadsmedlemmerne vil være bundet i en Række Spørgsmaal af stor Interesse for Sognekommunerne, bundet som Betingelse for, at der gives dem Sæde i Amtsraadene, og jeg maa anse det for ganske overordentlig uheldigt. Vi har efter min og mit Partis Mening i høj Grad Brug for fortsat at bevare den Uafhængighed af en øjeblikkelig Vælgerstemning, som nu præger Amtsraadsvalgdagen og Amtsraadene, og det er efter min Mening af langt større Betydning, at dette bevares, end at vi opnaar den Retfærdighed i Henseende til den absolutte forholdsmæssige Repræsentation, som den